Ұзынкөл орталық балалар кітапханасы
Узункольская центральная детская библиотека

Алғашқы қадамнан – кемелдікке дейін

Яркая жизнь: от первых шагов до зрелости

Ұзынкөл - 2018

Дощанов Болташ Дощанович

Дощанов Болташ Дощанович родился 1 января 1920 года в с. Итсары Узункольского района, Кустанайской области в семье крестьянина, казах. Образование высшее.

Свой трудовой путь начал с ноября 1939 года секретарем Узункольской районной прокуратуры. С февраля1940 года по декабрь 1940 года работал учителем Жанатлекской, а затем Берликской неполной средней школы.

С декабря 1940г. по июнь 1941г. был курсантом, командиром орудия 228 отдельного зенитного артиллерийского дивизиона 158 стрелковой дивизии. С июня 1941г. по март 1942 года являлся курсантом 9 отдельного учебного танкового полка 180 стрелковой дивизии Северно-западного фронта. С марта 1942 по апрель 1946г. являлся комсоргом 523 батальона аэродромного обслуживания 8 истребительного авиационного корпуса противовоздушной обороны Закавказского фронта.

НКО—СССР
ПОЛИТИЧЕСКИЙ ОТДЕЛ
8 Авиакорпуса ПВО
Бакинской Армии ПВО
„20" августа 1945г.
№ 251

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Выдано тов. Дощанов Б. С в том, что он в 1945 году окончил Комсомольское отделение дивизионной школы партийного актива.

За время пребывания в школе изучал следующие дисциплины:

историю ВКП(б);

книгу товарища Сталина «О Великой Отечественной войне Советского Союза»;

политическую карту мира и вопросы партийного строительства и партийно-политической работы в Красной Армии.

Начальник Политотдела

Начальник дивизионной школы партийного актива

Личный листок

по учёту кадров

1. Фамилия Дощанов

имя Балташ отчество

2. Пол муж 3. Год, число и м-ц рождения 1920 1.01

4. Место рождения аул Итсары, Киевский сельсов.,
(село, деревня, город, район, область)
Ленинский район, Кустанайской обл. Казахская ССР

5. Национальность казах 6. Соц. происхождение из крестьян-бедняков

7. Партийность член КПСС партстаж Май 1943 (месяц и год вступления) партбилет/к/карточка № 06192050

8. Состоите ли членом ВЛКСМ, с какого времени и № билета

9. Образование высшее

Название учебного заведения и его местонахождение	Факультет или отделение	Год поступления	Год окончания или ухода	Если не окончил, то с какого курса ушёл	Какую специальность получил в результате окончания учебного заведения, указать № диплома или удостоверения
Демьяновская средняя школа им. XXX летия ВЛКСМ	10 класс	1954	1959		аттестат №365542
Кустанайский сельско-хозяйственный техникум	Зоотехния	1960	1963		диплом К №783104
Целиноградский сельско-хозяйственный институт	Зоотехния	1964	1971		диплом Щ №27К12

Qazaq. lenincil ...
Qoslanat ... komitetі
Ленинский ... Коммунистический
Союз Молодежи Казахстана
Узункульский
РК ЛКСМК
Отдел ... bol(m)
6 - VII - 1947
№ 195

Удостоверение.

Предъявитель сего тов. Дощанов Б. действительно работал вторым секретарем Узун-Кольского РК ЛКСМК Кустанайской области Каз. С.С.Р. с 1-октября 1946 года по 1-января 1947 г. и первым секретарем с 1-января 1947 г. по 1 апреля 1947 года.

Секретарь Узун-Кольского РК ЛКСМК /Х. Хабиев

С апреля 1946 г. по сентябрь 1946г. работал инструктором оргинструкторского отдела Узункольского райкома КП(б) Казахстана, затем с сентября1946г. - вторым, а с января 1947г. - первым секретарем Узункольского райкома ЛКСМ Казахстана.

ҚАЗАҚСТАН КОМПАРТИЯСЫНЫҢ ҚОСТАНАЙ СЕЛОЛЫҚ ОБЛЫСТЫҚ КОМИТЕТІ МЕН ОБЛЫСТЫҚ АТҚАРУ КОМИТЕТІНІҢ ПАРТИЯЛЫҚ-МЕМЛЕКЕТТІК БАҚЫЛАУ КОМИТЕТІ

КУӘЛІК № 14

Дощанов Балташ жолдас

селолық өндіріс басқармасы жөніндегі Партиялық-мемлекеттік бақылау комитетінің председателі болып қызмет істейді.

Куәлік мерзімі 196_ ж. 31 декабрьге дейін.

Комитеттің председателі

КОМИТЕТ ПАРТИЙНО-ГОСУДАРСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ КУСТАНАЙСКОГО СЕЛЬСКОГО ОБКОМА КП КАЗАХСТАНА И ОБЛИСПОЛКОМА

УДОСТОВЕРЕНИЕ № 14

Тов. Дощанов Балташ

является председателем Комитета партийно-государственного контроля по Демьяновскому сельскому производственному управлению.

Действительно по 31 декабря 1964 г.

Председатель Комитета

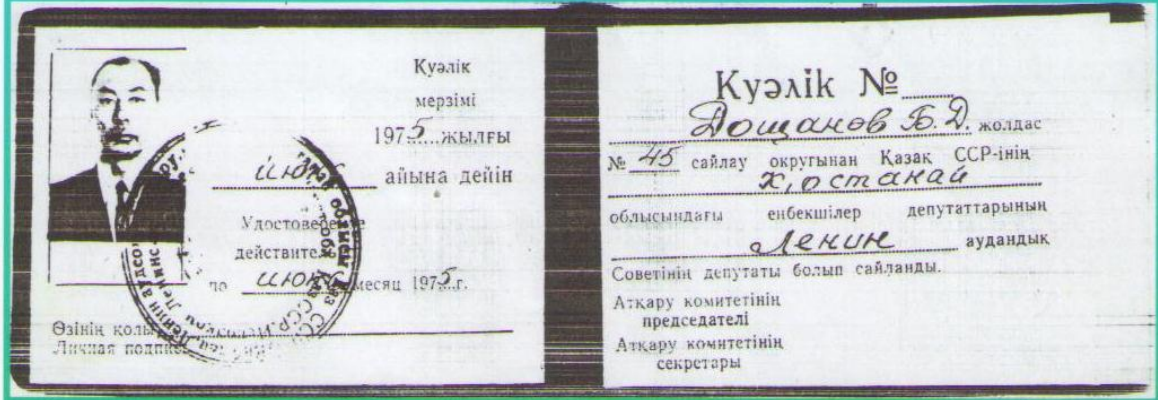

Куәлік мерзімі 1975 жылғы июнь айына дейін

Удостоверение действительно по июнь месяц 1975 г.

Өзінің қолы
Личная подпись

Куәлік №

Дощанов Б.Д. жолдас

№ 45 сайлау округынан Қазақ ССР-інің Қостанай облысындағы еңбекшілер депутаттарының Ленин аудандық Советінің депутаты болып сайланды.

Атқару комитетінің председателі

Атқару комитетінің секретары

КУСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕТ НАРОДНОГО КОНТРОЛЯ

УДОСТОВЕРЕНИЕ №

Тов. Дощанов Б.Д.

является председателем Демьяновского районного комитета народного контроля.

Действительно по 31 декабря 1966 г.

Председатель Комитета

КУСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕТ НАРОДНОГО КОНТРОЛЯ

УДОСТОВЕРЕНИЕ №

Продлено по 31 декабря 1966 г.

Председатель комитета Дощанов Б.Д.

Удостоверение продлено по 31 декабря 1966 г.

Председатель Комитета

г. Кустанай, типография № 5 им. В. И. Ленина

С мая 1947 года по ноябрь 1948 года работал председателем Балыктынского сельского Совета Узункольского района.
С ноября 1948 года по октябрь 1956 года был заведующим парткобинетом, заведующим сельскохозяйственным отделом, секретарем, инструктором райкома Компортии Казахстана Узункольского района.

С октября 1956 года по январь 1958 года работал секретарем партийной организации Ершовской МТС, Ершовского зерносовхоза, а позднее Узункольского. С января 1958 по август 1960 года являлся инструктором Узункольского райкома Компартии Казахстана.

______ ОТДЕЛЕНИЕ
КАЗАХСКОГО ОБЩЕСТВА ОХРАНЫ ПРИРОДЫ

УДОСТОВЕРЕНИЕ №______

Тов. ______
является общественным инспектором охраны природы

Действительно по 7/III 1965 г.

Нагрудный знак №______

Председатель Исполкома

______

Совета депутатов трудящихся

Председатель Президиума

______ *отделения*

Казахского общества охраны природы

Продлено по «____» ______ 196 г.
(печать) *Подпись*

Продлено по «____» ______ 196 г.
(печать) *Подпись*

Общественному инспектору охраны природы в соответствии с Законом об охране природы в Казахской ССР предоставлено право:

1. Проверять документы у лиц, нарушающих Закон об охране природы в Казахской ССР (порча и самовольная порубка зеленых насаждений, незаконная охота и рыбная ловля, загрязнение воды и воздуха и пр.)
2. Составить протоколы на лиц, нарушающих Закон об охране природы в Казахской ССР, для привлечения виновных к ответственности.
3. Изымать у нарушителей орудия лова, а также незаконную добычу для передачи соответствующим организациям.

Исполкомы Советов депутатов трудящихся, органы милиции и инспекции обязаны оказывать общественным инспекторам необходимую помощь в их работе.

«Пролетарий». Москва. Зак. 5114. Тир. 30 000.

С августа 1960 по январь 1963 года работал заместителем председателя Узункольского исполкома районного Совета депутатов трудящихся.
С января 1963 года по февраль 1972 года утверждается председателем районного комитета партийно-государственного комитета народного контроля Ленинского района.

УДОСТОВЕРЕНИЕ

ДВ № 049453

М. П.

ШОФЕР (ЛЮБИТЕЛЬ)

Фамилия Дошанов

Имя Балташ

Отчество......

Личная подпись водителя ......

Выдано Госавтоинспекцией УВД—МВД
Кустанайской обл.
Каз. ССР

на основании протокола № 123 е
от 30 апреля 1963 г.

Председатель комиссии ______ (подпись)

М. П.

Для особых отметок

Т. Т. „К" 259814

Гознак. 1957.

В феврале 1972 года на районной партийной конференции был избран вторым секретарем Ленинского райкома Компартии Казахстана.

В 1959 году экстренно оканчивает Демьяновскую среднюю школу им. «XXX летия ВЛКСМ».С 1960 года по 1963 год заочно учился в Кустанайском сельскохозяйственном техникуме, а в 1964 году поступает на заочное отделение Целиноградского сельскохозяйственного института, окончил его в 1971 году.

В январе1975 избирается Председателем Ленинского исполкома районного Совета депутатов трудящихся. В декабре 1980 года его жизненный путь оборвался. В тяжелые военные годы вступает в ряды КПСС и до конца своей жизни был активным членом партии.

Многолетний и добросовестный труд Дощанова Болташа Дощановича и его активная общественная работа отмечена двумя орденами Трудового Красного Знамени, двумя «Знак почета». Награждался медалями : «За оборону Кавказа», «За победу над Германией», «За отвагу», «За освоение целинных земель»,»Двадцать лет победы в Великой отечественной войне 1941-1945 годы»,»50 лет Вооруженных сил СССР»,»За доблестный труд. В озноменование 100 летия со дня рождения Владимира Ильича Ленина».Товарищ Дощанов Б.Д. является ярким примером преданного честному и добросовестному труду.

7 ноября 1962. Дощанов Б.Д. на фото первый справа.

Айбатыр АХМЕТБЕКОВ.

Өмір-күрес. Бақыт сол күресте. Бір пенде өз құлқын толтырғанды бақыт санайды, бірі елге, халыққа қызмет еткенді бақыт деп біледі. Ұлы тарихи тұлға, ұлтжанды данышпан Міржақып Дулатов "егер адам шын, ізгі адам боламын десе халық ісі, халық пайдасы жолында құрбан бола білсін" деген. Иә, елге қызмет еткен адам нағыз бақытты жан емес пе. Оның елге атқарған қызметі мен есімі ұрпақтан ұрпаққа жалғасып жатса бақыт емей немене.

Міне, сондай халыққа адал қызмет істеген жандардың бірі емес, бірегейі Досжанов Балташ Досжанұлы еді.

Қат-қабат қалтарысы мол мына өмірде Балташ Досжанұлы қарапайым да салмақты тұлғасымен, білімді де біліктілігімен өзіндік ізін, қолтаңбасын қалдырып кетті.

"Тар жол, тайғақ кешу" заманында дүниеге келген Балташ ағамыздың өмір жолы да түрлі соқпақтарға толы. Енді сәл ағаның өмір жолынан сыр шертелік.

Балташ Досжанұлы 1920 жылы 1 қаңтарда ауданымыздың Бірлік ауылында (қазіргі Абай ауылы) дүниеге келген. Әкесі Досжан мен анасы Ұлболсын қарапайым шаруа адамдары болатын. Досжанды ауылдастары "пірадар" (пірадар-діни сауатты дегенді білдіреді) деп атаған. Жұбайы ауыршаңдау болғасын Досжан баласын толық тәрбиелеуге мүмкіндігі болмай әрі уақыттың ауыр қыспағынан қиналып Балташты Меңдіғарадағы балалар үйіне тапсырады. Жастайынан зерек болып өскен Балташ аға осы жерде кімнің кім екенін, кіммен қалай сөйлесу қажет екенін біледі. Кейін аталған балалар үйінің жабылғанына қарамай сол жерде қалып 7 сыныптық білім алып шығады. Осы тұстарда әкесі Досжан дүниеден озады, ал анадан бұданда ертерек уақытта айрылған болатын. Өмірден түйгенін ақ қағазға өлең қылып түсірген ағамыз жетімдіктің ауыр азабын өзінің "Қысқаша өмір баян" деген өлеңінде былай деп төгілтеді:

Биыл толды жиырма төртке жасымыз,
Бұған дейін не көрмеді басымыз.
Екі жаста жетім қалып анадан,
Табалады сонда бізді қасымыз.

7 сыныптық білімі бар жігіт ол уақытта үлкен азамат болып есептелетін. Балташ ағаны оқу бітірісімен солдатқа, одан әрі соғысқа алып кетеді. Бұл 1940-41 жылдардың тұсы болатын. Алғашында Латвиядағы, одан кейін Поплавак қаласындағы майданға қатынасады. Осы тұста ауыр жарақат алып, бірнеше ай емделеді. Майдандас достарына көмек көрсете алмай жатқанына қиналып, намысқа тырысып, майданға қайта сұранып, 1943 жылы Бакудағы соғысқа қатынасады. Балташ аға ұлы жеңісті осы жерде қарсы алады. Сондай-ақ ол алғырлығының арқасында соғыста жүріп партияға өтеді.

Партияға өткен әрі 7 сыныптық білімі бар ағамызды елге оралысымен азғана уақыт тәрбиелеп, үш ауылға, яғни Обаған, Чапай, Үлгілі ауылдарына басшы етіп тағайындайды. Үш ауылға да бауыр басқан Балташ Досжанұлы қызмет ауыстырар мезгілде елді қимай:

Өскем жоқ балықтыда еттім еңбек,
Санасын әйел, еркер бірге тең деп.
Обаған, Үлгілі, Чапай елі,

Сендермен қоштаспақпын бірдей теңдеп -
деген екен.

Жақсы жұмысының, іскерлігінің нәтижесі болар Балташ ағаны Ершовка ауылына парторг етіп тағайындайды. Ершовкада абыройлы қызмет атқарып жүріп Жәдігер есімді қызбен бас құрап, бір шаңырақ иесі болады. Жәдігер қарапайым, мұғалім болып қызмет атқаратын.

Білімді де білікті басшының еңбегі жоғарыдағы басшылардың назарына түсіп Балташ ағаны аудан орталығына жұмысқа тартады. Аудан орталығында түрлі жауапты қызметтерден соң "аудандық халықтық бақылау комитетін", бұдан соң "аудандық атқару комитетін" басқарады. 1978 жылы осы қызметте жүріп ауыр науқастан көз жұмады.

Елге аға, панасызға пана болған, халыққа адал маңдай терімен шынайы еңбек еткен абзал да аяулы аға Балташ Досжанұлының өмір жолы осылай өрілді.

Күліп келгенді кеудесінен итермейтін ағамыздың игілікті істері бүгінде ел аузында. Ақсақалдар бас қосқанда "Біздің Бәкеңді айтсаңшы" деп тамсана әңгімелейді.

"Көргені жақсы көш бастар" деген емес пе, Балташ ағаның тәрбиесін көрген, ақылына құлақ асқан інілері әрі шәкірттерінің бірі Ерен Жаналин мен Еркін Құдайбаевтар бүгінде бір мекеменің басшылары.

Дүниемен байлыққа, атақ пен даңққа қызықпаған Балташ аға өзінен кейінгілерге "ең үлкен ақыл-өз орнынды білу" дегенді ұғындырып кетіпті.

Аяулы ағаның есімін келер ұрпақ білсін деген ниетпен 1994 жылы ағаның немере қарындасы Бәтима Құмәжанова көше беру туралы ұсынысты аудан басшыларына айтады. Бірақ нетиже болмаған. Немере ағасының ізгілікті істерін, ақыл-парасатын көзбен көріп, үлгі алған Бәтима апа жеңістің 60 жылдығы қарсаңында көше беру ұсынысын басшыларға қайта жазады. Сол тұста елдің тізгінін жаңа ұстаған басшысы Сейфуллин Амантай Қаратайұлының көмегімен жоғарыдағы ұсыныс іске асып, бүгінде бір көше Балташ Досжанұлының есімімен аталады.

Орнында бар оңалар деген. Балташ ағаның шаңырағын өшірмей, түтін түтетіп отырған балалары, немерелері, шөберелері бар. Балташ ағадан тараған екі ұлдың үлкені Тілеген Алматы қаласында отбасымен тұратын. Тағдырдың жазуы болар Тілеген үстіміздегі жылы дүниеден озды. Ол келіншегі Мәдина екеуі Олжас есімді ұлды, Салтанат есімді қызды дүниеге әкелген. Олжас экономист, 2 баласы бар, Салтанат тұрмыста, оның да екі баласы бар.

Ал, Төлеген Қостанай қаласында тұрады. Ғайни есімді жұбайы бар. Екі қылықты қызыдары ержеткен. Қызы Күләш тұрмыс құрып, бір немере сүйдіріп отыр, кішісі Әлия жоғарғы оқу орнында оқиды.

Кімнің кім екенін біліп болмайтын сонау заманда халқына шапағаты мен нұрын шашып кеткен Досжанов Балташ Досжанұлы нағыз бақытты жан. Оның адал еңбегі кейінгі ұрпаққа үлкен үлгі-өнеге. Ол ердің артында көп алтын қалғанша, жақсы аты қалсын дегенді дәлел деп кетті. Алдағы қаңтардың 1-ші жұлдызында 87 жасқа толғалы отырған ардақты ағаның топырағы торқа, жаны жәннатта болсын!

СУРЕТТЕ: Б.Досжанов, әріптестерімен бірге, жұбайы Жәдігер.

Нұрлы жол . – 2007. - 27 дек. – С. 4-5.

Его знали и стар, и млад

60 лет прошло, как мы живем в мирное время. Это, дорогие ветераны, ваша заслуга. Этот хрупкий мир мы должны беречь, чтобы наши дети, внуки не видели больше такой ужасный войны.

Сейчас наша Республика известна во всем мире, благодаря Президенту Н.А.Назарбаеву, ведущему правильную политику: заботиться о людях, которые трудились в трудные годы войны, о ветеранах. Сколько людей сложило свои головы, на полях сражений и сколько не дожили до этого дня, но память о них жива и останется в наших сердцах и в нашей памяти. Хочу рассказать о Болташе Дощановиче Дощанове. Окончив 7-летку, он начинает работать, но в это время началась война, и он со своими сверстниками был призван и направлен на учения в Шубаркуль, после учения он попал в Латвию, где, сражаясь с фашистами, получил ранение в правую руку. После госпиталя был опять в строю, но уже в городе Баку, там он и встретил День Победы. Был удостоен несколькими наградами Родины. После войны вернулся в родной аул Берлык (ныне Абай). Сразу после демобилизации его направили работать в аул Убаган, Лаба. Еще на фронте он вступил в партию. Он всегда показывал себя с хорошей стороны. Болташ Дощанович был очень внимательным и справедливым человеком, всегда приходил на помощь любому, кто к нему обращал-

ся, какой бы пост он не занимал, всегда оставался скромным, добропорядочным человеком. Помогал во всем, некоторым продвинуться по служебной лестнице. На него любо было посмотреть: стройный и красивый, умный и справедливый. Старожилы вспоминают о нем только с уважением и почтением. Долгое время он работал председателем Народного контроля. Последние годы своей жизни был председателем райисполкома. Но война оставила свой след, он прожил всего 58 лет. В этом году ему исполнилось бы 85.

В народе не даром говорят: «Земля славится сынами, а человек плодами». Помимо хороших дел, он оставил двоих сыновей - Тлегена и Толегена. Старший работает и живет в Алматы, младший - в Костанае. Есть четыре прекрасные внука и три правнука. Сыновья и внуки получили высшее образование. Младшая Алия Толегеновна учится 3-м курсе КГУ.

Прошло 27 лет, как нет среди нас Болташа Дощановича, но память о нем останется нашими потомками, так как сбылась моя давняя мечта, и в честь Б.Дощанова названа одна из улиц райцентра. Акиму района Амантаю Каратаевичу Сейфуллину большое спасибо за содействие. Пусть узункольцы помнят свою историю.

Б. Кумажанова, *пенсионерка*.
с. Узунколь.

Ақ жол. – 2005. – 16 июня. – С. 2.

"Ағасы бардың жағасы бар"

Аға деп қандас бауырың емес, ақылымен, ісімен, халыққа, елге, сіңірген еңбегімен танылған жасы кіші болса да, жолы үлкен жандарды айтады ғой. Қазақ атасы: "Ауылдың ақсақалды ағаларының қарасақалды ағасы бар" - деп жасына қарамай, елге танылған ел ағасы барын айтуы керек. Елімізге әйгілі Қозыбаев Манаш ағаның осы сөздерін түгел Балташ Досжанұлына арнауға болады.

Бұл кісіні аудандық атқару комитетінің төрағасы кезінде таныдым. Мектеп директоры болып жүріп халық ағарту ісіне көп көңіл бөлетінін көрдім.

Б.Д.Досжанов басшы ретінде аудан деңгейінде халық ағарту ісіне көп көңіл аударды, аудан мектептеріне жиі барып, оқу процесімен және олардың материалдық базасымен танысып, педагогикалық кадрлармен танысып, жағдайларын біліп, әрдайым өзінің кеңесін дер кезінде беріп отырды. Мектеп директорларымен өткізген мәжілістерінде шаруашылық басшыларын да мектеп мәселелерін шешулеріне баулыды.

Балташ Досжанұлының бақылауында аудандағы жалғыз Киев орыс-қазақ орта мектебі болды. Бұл мектепте педагогикалық ұжым және оқу-тәрбие процесі ауыр еді: 5-11 сынып оқушылары 8-жылдық аудан мектептерінен келетін, интернатта 400 оқушыға дейін тұратын. Оларды толық тамақпен және көлікпен қамтамасыз ету керек еді. Сондықтан аудандық атқару комитетінің төрағасының мектепке жаңадан керекті көрнекі құралдарды алуға, жаңа жиһазбен қамтамасыз етуңдегі қосқан үлесі өте зор. Осы азаматтың арқасында десем көп болмас, 200 орындық автономдық жылыту жүйесінде негіз делген жаңа жатақхана да салынды.

Балташ Досжанұлы аталған мектепке екі автокөлік берілуіне де өзінің көп үлесін қосқан адал да сыйлы азамат. Бір сөзбен айтқанда, Балташ ағайдың еңбегі, өмірі-келешек ұрпаққа арналған жарқын да үлгілі өмір, өйткені ол ерен еңбегімен, әкелік қамқорлықпен, асқан жанашырлықпен тәрбие және білім мәселелерін шешіп отырған.

Балташ Досжанов тек тыңғылықты басшы ғана емес еді, ол отбасында сыйлы және беделді адам, қамқоршы әке, сүйікті жар, мейірімді ата еді.

Аға жақсы болса - панасы бар деп осы жерде айтуға болмай ма? Қазақ: "Ағасы бардың жағасы бар" - демей ме? Демек, қазір арамызда Балташ Досжанов сияқты азаматтар саны көбейе берсе, жас мемлекетіміздің мәртебесі жоғарылай берер ме еді?

Ырсалды ӨТЕНОВ,
1975-79 ж.ж. Киев орыс-қазақ орта мектебінің директоры.

Нұрлы жол. – 2007. - 27 дек. – С. 4-5.

Автор альбома:
Узункольская центральная детская библиотека
Дата создания альбома – 2008 год
Составители:
Гаубрих Л.О., библиотекарь Узункольской ЦДБ;
Буздакова Л.Н., библиограф Узункольской ЦРБ

Адрес библиотеки:
с. Узунколь
ул. Абая, 79а
Телефон: +7 (71444) 2 10 28
E-mail:
uzunkol_detsk.bibl@mail.ru
Узункольская детская библиотека

Социальные сети
Одноклассники: **библиотека Узункольская**